СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Р[illegible] 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ВЕРЕСНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 26, 1986 No. 184. VOL. XCIII.

Ч[illegible]ська катастрофа є страшнішою, ніж всі нуклеарні вибухи

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" помістила статтю про дослідження катастрофи на енергетичній станції в Чорнобилі, що його провела каліфорнійська крайова лябораторія Лоренс-Ливермор.

Американські вчені стверджують, що кількість радіоактивних речовин, викинених з чорнобильського реактора, які заразили воду, повітря і верхній шар ґрунту, дорівнює радіоактивному викидові з усіх нуклеарних вибухів в історії, включаючи вибухи бомб в Гірошімі і Нагасакі і сотні випробувань нуклеарної зброї в атмосфері.

Кількість викиненого в Чорнобилі радіоактивного цезію, можливо, на 50 відсотків перевищує кількість цієї речовини, викиненої в результаті всіх нуклеарних вибухів в атмосфері, разом взятих. Цезій є небезпечним для здоров'я людей протягом більш як 100 років. Він може викликати ракові захворювання і спадкові зміни.

В іншому звіті, складеному 12-ма спеціялістами з різних країн, сказано, що „поховання" пошкодженого реактора Чорнобильської енергетичної станції в саркофаг з бетону є лише тимчасовим вирішенням проблеми. Ця конструкція розрахована приблизно на 50 років, а радіоактивні речовини, які є всередині, будуть небезпечними значно довше.

Зі звіту виходить, що кількість радіоактивного викиду, що стався 26-го квітня і в наступні дні, становив понад 8 тонн. Частина радіоактивних речовин була рознесена вітром на сотні кілометрів.

Навіть після „очищення" від радіації першого і другого реакторів станції оператори зможуть обслуговувати їх лише змінами по два тижні, бо реактори ще довго будуть таїти в собі небезпеку. Тепер оператори будуть жити в містечку, що будується для них за межами 35-кілометрової зони. Їх будуть привозити на працю спеціяльним транспортом з радіяційним захистом. Заражений одяг операторів будуть прати кожний день.

„Ню Йорк Таймс" пояснює різницю між радіоактивним викидом в результаті аварії реактора і вибуху нуклеарної бомби. В другому випадку виділяється велика кількість радіяції, але дія її невтралізується протягом кількох днів або тижнів. На випадок пошкодження реактора викидаються радіоактивні речовини, які є небезпечними протягом дуже довгого часу.

В Австрії почалась урядова криза

Відень, Австрія. — У понеділок, 15-го вересня, тут розпочалась урядова криза і канцлер Франц Враніцкі проголосив приспішені парляментарні вибори, які відбудуться 23-го листопада цього року. Урядова коаліція „розпалася" після того, як скрайньо-права партія, яка називає себе Партією свободи, обрала в кінці минулого тижня своїм лідером 36-річного Єрга Гайдера, який проповідує всенімецьке об'єднання, гостро виступає проти віддання полякам частини німецької території після Другої світової війни, прославляє тих, які зі зброєю в руках боронили свою батьківщину, в тому випадку гітлерівську Німеччину. Минулого року Гайдер став контроверсійною особою коли назвав засудженого за воєнні злочини нацистського злочинця, який повернувся на батьківщину після 40 років тюрми в Італії, „вояком, який тільки виконував свою повинність супроти батьківщини"

Канцлер австрійського уряду, соціяліст Ф. Враніцкі, безцеремонно і скоро після з'їзду Партії свободи пірвав зв'язки з проводом партії і тим самим закінчив своє партнерство з нею, яке тривало три роки. При тому Враніцкі заявив, що елементи, які почали гуртуватись у згаданій партії, унеможливили дальшу співпрацю на урядовому рівні і соціялісти вирішили розписати нові вибори, а у потребі шукати нових партнерів до формування уряду.

Політичні спостерігачі і деякі закордонні дипломати думають однак, що в теперішній ситуації, коли австрійське суспільство хилиться дещо більше направо, може навіть у зв'язку з недавніми президентськими виборами і нападами світового жидівства на д-ра Курта Вальдгайма, колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, який, як відомо, всеодно виграв вибори і став президентом Австрії, соціялісти можуть програти вибори, або отримати менше як досі голосів і тоді будуть змушені піти на далекойдучі уступки іншим політичним партіям, які захочуть з ними співпрацювати.

В соціялістичному таборі, чи зглядно партії, яка була при владі в Австрії на протязі останніх 13 років, так не думають. Сам канцлер і його найближчі дорадники вірять у перемогу соціялістів і поміркованих партій. Приватні інститути публічного опиту стверджують навпаки — зріст консервативної партії, яка висунула на становище президента К. Вальдгайма і виграла вибори. Також вибір Гайдера, за якого віддали голоси 57,7 відсотків делегатів на партійному з'їзді в Інсбруку, а за дотеперішнього голову партії і заступника канцлера Норберта Штеґера тільки 39,2 відсотки, вказує на зріст правих і заник довір'я до соціялістичного уряду.

ЖИДІВСЬКІ ГРУПИ ПРОДОВЖУЮТЬ АТАКУВАТИ К. ВАЛЬДГАЙМА

Вашінгтон. — Офіційні особи із Світового жидівського конгресу заявили у вівторок, 23-го вересня ц.р., що вони знайшли в національному архіві у Вашінгтоні, серед антисемітської пропагандивної літератури, летючку з Другої світової війни із закликом до знищення жидів, на якій є ініціяли теперішнього президента Австрії і колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй д-ра Курта Вальдгайма.

Отже, кажуть представники згаданого конгресу, К. Вальдгайм не міг не знати про виселення грецьких жидів до гітлерівських концтаборів в Польщі і винищення жидів як раси, коли його ініціяли, які тепер перевіряють ще докладно спеціялісти, фігурували навіть на пропагандивних і примітивних летючках, які включали фразу „Вбивай жидів!"

Ціль теперішніх заходів Світового жидівського конгресу є добитись постанови Департаменту справедливости ЗСА про недопущення на територію Америки К. Вальдгайма, але генеральний прокуратор Едвин Міс зволікає з тією справою можливо аж до часу поки дійсно не буде доказано участи Вальдгайма у будьяких злочинах. Речник бюра президента К. Вальдгайма категорично заперечив участь президента Австрії в нацистських злочинах проти цивільного населення. Він однак признався, що під час війни Вальдгайм був заступником шефа військової розвідки, у якій він служив, і що ця армійська частина стаціонувала короткий час на Балканах.

Не зважаючи на додаткові обвинувачення Вальдгайма у злочинах, його авторитет і авторитет політичної партії, яка висунула його кандидатуру на пост президента, зростають. Більше того, соціялістична й інші ліберальні партії Австрії, які були при владі останніх 13 років, починають тратити ґрунт під ногами, бо кампанія проти Вальдгайма бумеранґом вдаряє по його обвинувачах і всіх тих, які схвалюють тактику Світового жидівського конгресу, — кажуть політичні спостерігачі.

Алан Стейнберг, екзекутивний директор жидівських організацій заявив кореспондентам, що знайдений документ є дуже важним тому, що він дійсно доказує співучасть Вальдгайма у злочинах під час Другої світової війни. До справи віднайденого документу зайняв також слово відомий Аллен Раєн, автор книжки „Тихі сусіди" і колишній керівник Бюра Спеціяльних Інвестигацій (ОСІ) при Департаменті справедливости у Вашінгтоні, який, не зважаючи на користі чи шкоди для австрійців і жидів, продовжує атакувати Вальдгайма.

ЗСА ГОТОВІ ВИМІНЯТИ Ґ. ЗАХАРОВА ЗА ДИСИДЕНТА

Вашінгтон. — В офіційних урядових колах З'єднаних Стейтів Америки обмірковують тепер можливість заміни совєтського громадянина, колишнього працівника в Організації Об'єднаних Націй, обвинуваченого за шпигунство в користь Совєтського Союзу Ґеннадія Захарова за неназваного ще видатного дисидента. Передумовою такої виміни є однак справа американського журналіста, кореспондента журналу „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколаса Данілова, звільнення якого ЗСА вимагають без жадних передумов і не в пов'язанні з аферою Захарова.

Під час переговорів державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца з міністром закордонних справ ССCР Едуардом А. Шеварднадзе ці справи, правдоподібно були головним предметом розмови. Політичні спостерігачі і кореспонденти завважили, дещо змінену поведінку Шеварднадзе, який між іншим заявив кореспондентам, що „ми вже сказали свою думку, а тепер все залежатиме від американців".

Натомість Дж. Шулц й інші представники ЗСА, які брали участь у зустрічах і переговорах із Шеварднадзе кажуть, що Уряд президента Роналда Регена настоюватиме на пропозиції Вашінгтону, тобто на звільненні Н. Данілова без жадних передумов, бо він дійсно не займався шпигунством, про що писав в листі до генерального секретаря ЦК КПСС сам Президент ЗСА, і на виміні Захарова за видатного дисидента. Хто тим дисидентом мав би бути і хто визначатиме чи він є видатним, покищо не відомо. Може це бути Юрій Орлов, академік Андрей Сахаров, а навіть Юрій Шухевич. Але це тільки спекулятивні міркування політичних спостерігачів, які уважно слідкують за розвитком цієї справи.

Речник Білого Дому Ларрі Спікс заявив кореспондентам, що справа Данілова і Захарова буде розв'язана незабаром, так принаймні сподівається президент Р. Реґен. Дж. Шулц натомість, використовуючи нагоду сесії Генеральної асамблеї ОН і присутности в Ню Йорку представників урядів майже усіх держав, поінформував альянтів Америки про загальні політичні справи, можливість продовження дальших переговорів про зменшення нуклеарної зброї і, очевидно, про аферу Данілова та Захарова.

Сам президент Р. Реґен, від часу його виступу на Генеральній асамблеї ОН, не займав публічного становища до справи Данілов-Захаров, можливо тому, щоб не шкодити інтенсивним переговорам, які відбуваються в Ню Йорку. Політичні аналітики і дипломати завважили, що Совєтський Союз, як ніколи перед тим, зацікавлений розв'язкою цієї справи і цю обставину треба відповідно використати. Вони, дипломати, відкрили кусок занавіси і назвали, крім Ю. Орлова ще Іду Нудель, Дейвіда Ґолдфарба і Владіміра Слєпака, усі дисиденти жидівської національности.

Філія УКУ у Філядельфії починає семестр

Філядельфія. — Місцева філія Українського Католицького Університету починає осінній семестр у вівторок, 30-го вересня, о год. 7:30 вечора, висвітленням фільму про релігійне життя у сучасному Львові. Є це документальний фільм (відеотасьма), що його досі в Америці ніхто не висвітлював. Крім сцен з 1986 року, а особливо „торжеств", що їх святкувала Російська Православна Церква у 40-річчя горезвісного Львівського псевдо-собору, ця тасьма включає теж уривки з фільму з часів переслідування УКЦ совєтським режимом у ранніх 1940-их роках.

Загальна тема семестру — „Львів у минулому і сучасному". Деякі виклади будуть ілюстровані прозірками та уривками з фільмів.

На Союзівці відбудеться забава-бенефіс

Союзівка. — В суботу, 27-го вересня тут відбудеться традиційний осінній равт, що його влаштовує 72-ий Відділ СУА. Ця осіння зустріч втішається великою популярністю серед молодих і старших громадян, які серед гарної осінньої природи хочуть розважатися, зустріти знайомих і потанцювати.

Комітет, який очолює Марія Лисогір, у складі: Анна Безкоровайна, Ірина Чарнецька, Лідія Ясинич і Софія Котик старанно підготовляють цю імпрезу, яка пічнеться о год. 6-ій вечора шампанським коктейлем. Відтак гостей запрошують на вечерю і танці. До танців гратиме популярна оркестра Аліка і Дорка.

Ціна квитків вступу на забаву включно з обідом і коктейлем 45 дол. від особи. Для тих, що бажають залишитися на Союзівці через ніч — 65 дол. від особи (ціна включає кімнату, сніданок і полуденок).

Зголошення приймають М. Лисогір на число тел.: (201) 232-5304 і Софія Котик (718) 446-7327. Як звичайно, забава не обійдеться без льотерії. Український Народний Союз, Аґенція подорожей Кобаснюк, „Сурма", а також і 72-ий Відділ СУА та його членки подарували чимало виграшей.

Ю. Ґлова добився значних успіхів в тенісі

Джерзі Сити, Н. Дж. — Юрій Ґлова, визначний український тенісист — чотирикратний чемпіон УСЦАК і цьогорічний фіналіст, добився значних успіхів у крайовому турнірі молодших сеньйорів (35 і вище) на травяних кортах в Орендж, Н. Дж.

Український тенісист з Чикаґо, Ілл., дійшов до півфіналів, програючи до чемпіона Пета Креймера 5-7, 6-7 (4-7). В дорозі до півфіналів Ю. Ґлова елімінував третьоранґових і восьмиранґових змагунів.

У подвійних іграх Ю. Ґлова з партнером Алвіном Ґардінером дійшли до фіналів, де програли трисетівку проти Філа Ландауера і Ніла Нюмана, 6-1, 1-6, 6-7 (4-7).

Не зважаючи на поразки, для Ю. Ґлови це високі досягнення, беручи до уваги крайовий рівень змагань.

В Польщі появився добрий відгук на книжку Ф. Сисина

Кеймбридж, Масс. (Б. Струмінський). — У краківському католицькому тижневику „Tygodnik Powszechny" появилася прихильна рецензія на недавно видану книжку „Between Poland and the Ukraine: The dilemma of Adam Kysil, 1600-1653" д-ра Франка Сисина, викладача історії України в Гарвардському університеті і заступника директора УНІҐУ. Рецензія авторства Єжи Ястшембовського появилась 27-го липня 1986 року.

Рецензент цитує за Ф. Сисином слова М. Грушевського як „найвидатнішого історика XX століття: Кисіль був „стовпом мирної політики, що до кінця зістався речником компромісу". „Слава авторові книжки за те, що при нагоді з'ясовує ясно (навіть для західнього читача) походження і суспільне розшарування цієї вийняткової в Европі формації", козаччини, пише Є. Ястшембовський про Ф. Сисина.

Рецензент ставить питання не так історичне, як політичне з теперішньої перспективи: „Чи якби не асиміляторські зазіхання, що лежали в основі Берестейської унії (1596), і якби Гадяцька угода (1658) не прийшла щонайменше на 20 років запізно, державний суверенітет Польщі міг би проіснувати, а доля Східньої Европи розвинулася б інакше? На його думку Ф. Сисин дає відмовну відповідь на ці питання. Рецензента переконує твердження Ф. Сисина, що „до 1648 року асиміляційна сила польської полі-

(Закінчення на стор. 3)

Мареничі знову виступають в Україні

Київ. — Київська газета „Культура і Життя" помістила у числі з 10-го серпня ц.р. невеличку замітку-рецензію Ю. Токарєва, прикрашену фотознімкою на виступ Антоніни, Світлани і Валерія Мареничів під заголовком: „Знову Мареничі".

Тріо Мареничі під час виступу.

Автор замітки-рецензії так і починає свою статтю: „Їх не забувають. Хоч на великих концертних майданчиках і телеекранах вони давно не з'являлися".

В Україні і за кордоном серед українців на поселеннях поширились були чутки що Мареничі мріяли про волю, хотіли видістатись з СССР і зажити вільним життям у демокатичних країнах Заходу. Виступаючи в Польщі, вони попали, замість до американської, у французьку амбасаду. Французи, традиційні русофіли, довідавшись, що вони з СССР, викликали автомобіль із совєтської амбасади і Мареничів повезли у „невідоме місце". Очевидно, концерти в Польщі відкликали і два роки вони взагалі не появлялися на жадній сцені.

Тепер, як пише Ю. Токарєв, „солісти Волинської обласної філармонії, заслужені артисти УССР — Антоніна, Світлана та Валерій — виступають з новою програмою в київському Палаці культури „Україна". І знову як у час піку популярності тріо, перед його концертами лунають сакраментальні запитання бажаючих стати публікою про „зайві квиточки". Аншлаги викликані, слід гадати, кількома причинами. З одного боку, слухачам цікаво знати, яким стало тріо Мареничів по великій перерві. А з іншого боку шанувальників камерного мистецтва на нашій естраді, стомлених грюкотом численних ВІА-завсідників палаців спорту та стадіонів, помітно прибуває".

Автор замітки відкриває також кусочок заслони і втаємничує читача, що сьогодні співають Мареничі. „В репертуарі тріо, — пише автор, — переважають народі пісні та ті авторські, що до фолкльору максимально наближені (найкраща — „Три тополі" П. Майбороди та М. Ткача, „Карі очі", „Ой у полі калина" та інші... Як і раніше, Мареничі багато працюють над поповненням репертуару маловідомими співанками"

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЛІВІЯ ПРОДАЛА СВОЇ шери в автомобільній компанії Фіят на суму три більйони долярів, — заявили офіційні речники тієї автомобільної компанії в Римі. Очевидно, відтягнення такої великої суми інвестованої Лівією в італійську автомобільну індустрію, неґативно відіб'ється на продукції, а може навіть захитати основи компанії, яка, передбачаючи таку можливість у зв'язку з політичним напруженням Лівії з іншими демократичними державами світу, почала шукати за капіталовкладами в інших індустріяльних державах світу, а навіть в Совєтському Союзі.

ОДИН З НАЙБІЛЬШ впливових американських римо-католицьких єпископів, архиєпископ Реберт Г. Вікленд з Мілвокі у Вісканcин заявив, що ватиканська курія і сам Папа Іван Павло II магаються закріпити у З'єднаних Стейтах Америки більш ортодоксальні постанови і дисциплінарно карають тих, які ухиляються від безкритичного виконання заряджень Ватикану. Не згадуючи про конкретні випадки такого введення ортодоксальности в Римо-Католицькій Церкві в ЗСА, ліберальний архиєпископ, який до речі, все перший забирав слово до контроверсійних справ і заряджень Апостольської Столиці, також тим разом спротивлявся ватиканській кампанії скріплення Церкви „ортодоксальними зарядженнями" і написав про це у своїй дієцезальній газеті. Це перший раз в історії Римо-Католицької Церкви в ЗСА, що американський єпископ відкрито, на сторінках преси, і з амвони, критикує ватиканські потягнення і ставить під сумнів деякі зарядження, апробовані самим Папою. Чим закінчиться ребелія єпископа проти ватиканської курії не тяжко здогадатися, — кажуть церковні спостерігачі.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує, що в самому Кабулі, столиці Афганістану, і на передмістях знову розпочались бої між антикомуністичними повстанцями, званими мугаджедінами, і реґулярними совєтськими окупаційними військами та комуністичними афганськими групами. Кореспонденти з Ісламабаду в Пакістані повідомляють, що повстанці атакують Кабуль з усіх сторін і що втрати комуністичних військ є дуже великі з огляду на вигідні позиції повстанців, які обстрілюють Кабуль з недалеких гір. Совєтські воєнні літаки, зокрема джети і панцерні гелікоптери, намагалися зламати бойову силу повстанців, але великого успіху, як виглядає, вони не мали в цій акції. Покищо немає докладних інформацій про втрати повстанців.

ПРАЦІВНИКИ ДЕРЖАВНОЇ Служби безпеки в Чіле притримали і заарештували трьох осіб, які, як повідомив кореспондентів речник прокуратури, признались вже, що вони брали участь у підготові і виконанні атентату на президента Авґуста Піночета. Піночет, як відомо, був тільки поранений в руку, але натомість згинули п'ять його охоронців. Прокуратор військової хунти подав до відома самий факт арешту, але відмовився назвати прізвища заарештованих. Кореспонденти інформують, що це перший арешт запідозрених в атентаті і тому чілійська поліція дуже обережно розглядає цю справу.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ООН Гавіє Перез де Куеяр заявив: „Невідомо, чи Організація Об'єднаних Націй матиме достатню кількість засобів, щоб дотягнути до кінця нинішнього року на тому ж рівні". Ця проблема стала однією з головних точок на порядку денному нинішньої сесії Генеральної Асамблеї. Тому вже на відкритті сесії було сказано, щоб виступи делегатів були короткими і діловими. З цією метою з повістки дня Асамблеї були зняті два пункти, які вважаються не дуже важливими: святкування 150-річчя ліквідації рабства в Британській імперії і обговорення „дуже важливого" питання — хто відкрив Америку, Колюмб чи хтось інший. Новообраний президент Генеральної Асамблеї, дипломат з Банґлядешу Чавдрі з цього приводу зауважив: „Головне, що Америка була відкрита, і нам нема ніякої потреби провадити дискусії на цю тему". Як видно, зменшення бюджету привело до деякого зменшення непотрібних балачок в цій міжнародній організації.

В АМЕРИЦІ

ДОСІ СПРОБИ ДОБИТИСЯ звільнення американського репортера Ніколаса Данілова робилися через дипломатичні канали. Однак у понеділок, 22-го вересня, в крайовому клюбі преси у Вашінгтоні відбулася пресова конференція, на якій було оголошено, що тепер у справу включилися і американські репортери. Кампанію за звільнення Данілова очолює відповідальний редактор газети „Філядельфія Інквайрер" Юджін Робертс. Він повідомив, що представники масової інформації ЗСА надіслали телеграму генеральному секретареві ЦК КПСС Міхаїлові Ґорбачову і двом секретарям ЦК — Анатолієві Добриніну і Алєксандрові Яковлєву. В телеграмі сказано, що американські репортери просять дозволу прибути в СССР і обговорити справу Данілова та проблеми праці кореспондентів у Совєтському Союзі. Автори телеграми характеризують Данілова як „зразкового журналіста".

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД прихильниками своєї військової політики, президент Роналд Реґен різко критикував конґресменів, які прийняли ряд резолюцій, що обмежують боєздатність країни. „Якщо оборонний бюджет на 1987 фінансовий рік попаде на мій стіл в такому вигляді, в якому його прийняла Палата Репрезентантів, я накладу на нього вето", — заявив Р. Реґен під схвальні оплески присутніх. Минулого літа Палата Репрезентантів прийняла резолюції про зменшення видатків на оборону, про заборону випробувань нуклеарної зброї, про згортання дослідницьких робіт з програми стратегічної оборонної ініціятиви та ряд інших. Палата Репрезентантів, де більшість належить лівим лібералам, закликала також Адміністрацію Р. Реґена і далі виконувати умови американсько-совєтської угоди САЛТ II. За словами Президента, резолюції Палати Репрезентантів грають на руку лише Совєтському Союзові і зводять нанівець зусилля ЗСА добитися поступу на переговорах з СССР у Женеві. „Деякі конґресмени вважають, що мир і американська слабість означають одне і теж. Ці конґресмени виконують працю за Совєтський Союз", — сказав Президент.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС різко відгукнулося на виступ президента Роналда Реґена на Генеральній асамблеї ООН, заявляючи, що Реґен стремить до того, щоб З'єднані Стейти дістали „односторонню перевагу". ТАСС зауважує, що заклик Президента до діялогу з Совєтським Союзом „супроводжувався новими антисовєтськими інсинуаціями з приводу справи Данілова", які мали на меті „отруїти атмосферу совєтсько-американських відносин". Промова Президента, говориться в коментарі ТАСС, іґнорувала совєтські ініціятиви і пропонувала зменшення озброєнь, яке „поставить Совєтський Союз в невигідне становище". З подібними нападами на промову Р. Реґена виступив заступник міністра закордонних справ СССР Владімір Петровскій, який перебуває тепер у Ню Йорку у зв'язку з відкриттям сесії Генеральної асамблеї ООН.

ТИСЯЧІ КОЛИШНІХ добровольців Корпусу миру зібралися у Вашінґтоні, щоб відзначити 25-ту річницю цієї організації, створеної з ініціятиви президента Джана Кеннеді. Вони промаршували від пам'ятника Лінкольна через Меморіяльний міст на Арлінґтонський крайовий цвинтар і поклали вінок на могилу президента Дж. Кеннеді. Протягом чверті віку 100,000 добровольців Корпусу миру працювали в 92 країнах. Нині біля 6,000 добровольців працюють в 62 країнах. Нинішній річний бюджет Корпусу миру становить 128 міл. дол. „Деякі з нас стали циніками і думають, що ідеали перевелися. Та це не так, — сказав Пітер Джансон, який був добровольцем Корпусу миру в кінці 1960-их років, а нині шукає добровольців у Каліфорнії. — І нині є багато молодих американців, готових допомагати тим, хто потребує їх допомоги".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польський заклик до згоди

У „Свободі ч. 196-те з 19-го вересня 1986 року подано в українському перекладі „Заклик" до співпраці поляків, українців, литовців і білорусинів на протикомуністичному і протимосковському фронті — за підписом „Польська група поєднання". Така польська організація заснувалась у Люблині і вона пропаґує поєднання названих чотирьох народів, які тепер зазнають однакову долю під комуністичним режимом. Зміст і дух „Заклику" мудрий, логічний і можна під ним вповні підписатися. „Наш спільний ворог, — читаємо у тому 'Закликові', — дуже сильний і лише спільна дія наших народів може довести до упадку московського большевизму, до виборення незалежности України, Білорусі, Литви і Польщі, як також інших народів Східньої і Середущої Европи".

„Заклик" не згадує нічого про той „камінь предкновенія", об який розбивалися всі спроби польсько-українського порозуміння: про державні кордони. Але у пояснювальному Вступі, що його підписав польський діяч Мацей Ґродецький, правильно і мудро стверджується, що практично плятформою поєднання мусить бути визнання теперішніх державних кордонів кожного з тих народів, дармащо ті їхні псевдодержави є насправді колоніями ворожої їм імперії з центральним урядом у Москві. Така плятформа напевно не задовольняє максималістів у кожному з названих чотирьох народів. Вона не задовольняє всіх українців, які не всилі забути про існування Лемківщини. Але у міжнародній політиці — як у кожному зорганізованому і впорядкованому суспільстві та навіть у кожній родині — базою миру, злагоди і співжиття є компроміс, а не максималістичний принципіялізм. Так було від початку записаної всесвітньої історії, так є і так мусить бути, бо це „абв" засад політичної науки і практики.

Це надзвичайно позитивна і відрадна подія, що знайшлася зорганізована польська група, яка поставила таку мудру точку над „і". Та люблинська організація нелеґальна, всі члени тієї групи — це опозиціоністи супроти теперішнього режиму у Польщі з її московським ставленником генералом Ярузельським у проводі. Ясно, що Кремль нічого так не боїться, як спільного фронту поярмлених народів, в першу чергу спільного фронту поляків і українців. По обох сторонах є ще не тільки одиниці, але й зорганізовані групи патріотів, які насторожені супроти такого поєднання, згоди і співпраці, до яких кличе польський „Заклик". Сотні років кривавих зударів накопичили стільки взаємного жалю, огірчення, претенсій, що мусила створитися атмосфера недовір'я. Тому переведення польсько-української згоди і замирення це не така проста і легка справа, як написання гарного „Заклику". Треба перебороти ту психологічну перешкоду, треба створити іншу атмосферу, треба переконувати недовірків і патріотичних принципіялістів, що насправді тільки спільним фронтом і спільним зусиллям можна повалити імперію і на її руїнах будувати рідну ні від кого незалежну державу. Не всилі зробити це ані один польський, ані один український нарід і тим паче білоруський чи литовський народи. Прометеївська концепція зродилася вже у 30-их роках нашого сторіччя саме в українському самостійницькому таборі. Можна радіти, що вона, хоч і без користування тим терміном — проникла до умів діячів підпільного польського опозиційного руху, хоч напевно теж не всіх.

По стороні польського суспільства, в краю і в діяспорі, постійно лунало гасло „Львув і Вільно". Мовляв „без Львова і Вільна не може існувати Польща". А все ж вона існує без тих міст, що стали своєрідними символами. Казав міністер освіти у відродженій Польщі між двома світовими війнами Станіслав Ґрабський, що „до 25 років не стане в Польщі українців". Аж опинившись у Бутирській в'язниці у Москві разом із українским колишнім секретарем УНДО і послом до Варшавського сойму Володимиром Целевичем, признався до „помилки", що він, як польський міністер, знищив українське шкільництво в Польщі і думав про знівечення всіх українців. І по українському боці є земляки, які пригадують, що козацькі загони за Хмельницького заганялися під Краків і що Засяння було колись українське. Що інше вивчання історії та що інше ведення актуальної політики. Історія має бути вчителькою життя, як каже староримська правда і ця наша історія мусить продиктувати нам подив для геніяльного поета, не політика, а таки поета, який написав у своєму безсмертному „Посланні": „...А чванитесь, що ми Польщу Колись завалили. Правда ваша: Польща впала і вас роздавила..."

Іван Кедрин

ПОЛЬСЬКІ УЧЕНІ В ОБОРОНІ СЛУГИ БОЖОГО АНДРЕЯ

У першому томі річника ХУІІІ за рік 1986 журналу „Дзєє найновше" (Найновіша історія) органу Польської Академії Наук у Варшаві появилися рецензії двох польських учених, які віддавна спеціялізуються в україністиці різних аспектів: історії, культури, різних явищ громадського життя України. Їхні рецензії, разом на 15 з половиною сторінок друку книжкового формату, стосуються книжки Едварда Пруса „Владика свєнтоюрскі. Ржеч о арцібіскупє Анджею Шептицкім" (1865-1944 (Варшава 1985, стор. 336). Про ту книжку Е. Пруса була мова на сторінках „Свободи": це пашквільний твір, який опертий на совєтських псевдонаукових, насправді пофальшованих і партійно-пропаґандивних даних. Едвард Прус дивиться на постать Митрополита Шептицького, найбільшу українську індивідуальність нашого сторіччя, цілком крізь призму совєтської ворожої українцям пропаґанди. Тому, на наш погляд, це була велика і незаслужена честь для Едварда Пруса, коли два дійсно учені дослідники присвятили його пасквільному творові стільки уваги.

Перший рецензент — Владислав А. Сєрчик видав у 1979 році книгу (495 стор.) „Гісторія України" — про яку теж була мова на сторінках „Свободи". Та книга, що охоплювала історію України від кам'яної доби і від міту про варягів та Рурика аж по 1976 рік, себто вже в рамках СССР, мусила з природи речі бути радше нарисом, в якому були поважні щілини. Але її загальний тон і характер тримався наукового об'єктивізму і виявляв виразну прихильність автора супроти України і українців, дармащо мусив рахуватися з цензурою „людової" Польщі з її комуністичним режимом. В. Сєрчик, у вступних заввагах своєї рецензії тішиться появою кожної нової польської книжки, що стосується України, але теж картає своїх земляків-авторів за легковажний, поверховний і ненауковий підхід до такої поважної тематики. В. Сєрчик вважає, що книжка Е. Пруса заслуговує на увагу головно тому, що це вперше польському авторові дозволили покористуватися совєтськими джерелами. Можна зрозуміти Владислава Сєрчика, як і другого рецензента Ричарда Торжецького, що вони, як дослідники, пов'язані з Інститутом історії Польської Академії Наук у Польщі з комуністичним режимом мусили признати за додатню сторінку дослідів Едварда Пруса, що його допустили до совєтських архівів, дармащо Е. Прус спирався на таких псевдонаукових шальшивках, як Українська Радянська Енциклопедія і кілька совєтських пасквілів про Кир Андрея.

В. Сєрчик закидає Прусові особливо однобічність, тенденційність і ставлення тез і тверджень без ніяких доказів. Таким вифантазуваним мітом Пруса було твердження, що Митрополит Андрей був амбітником і що сутоособиста амбіція штовхнула його на душпастирський шлях. Сєрчик спростовує і вказує на родовід Шептицьких, на довголітнє каліцтво Кир Андрея на його відданістьхристиянській вірі і на велику повагу, якою він втішався в українському світі. Сєрчик рішуче заперечує твердженню Пруса, наче би Кир Андрей потурав у усьому українському революційному підпіллю і твердить, що — навпаки — Кир Андрей був проти актів терору, що їх переводила підпільно-революційна ОУН. Рецензент закидає Прусові незнання найповажніших українських наукових джерел, як теж незнання французької літератури про Кир Андрея і родину Шептицьких.

Ричард Торжецький — це автор кількох книжок з українською тематикою. Кілька років тому він дістав дозвіл на приїзд до Західньої Европи і Америки, щоб тут познайомитися з науковими джерелами, корисними для його студій україністики. Він, як і Сєрчик, у своїй критиці Пруса, користується дипломатичною

(Закінчення на стор. 4)

Василь Сокіл

ЧИ НЕ МАРНІ ЗНОВУ СПОДІВАННЯ?

I.

Передивляюся в котрий раз скупі повідомлення совєтської преси про недавній 9-ий з'їзд письменників України та подальші відгуки на нього в літературних газетах і мимоволі повертаюсь до подій п'ятнидцятилітньої давности. До часів так званої недовгої „відлиги", до 6-го з'їзду письменників 1971 року, делегатом якого і я був посланий від харківської організації.

Минуло не так уже й мало часу. Сьогодні 1986 рік. Щойно відбувся черговий з'їзд. Мене вже на ньому, певна річ, не було, але крізь пелену казенної інформації можна уявити, що в тій відомій мені сесійній залі Верховної Ради відбувалося.

На просторій сцені за довгим столом президії знайомі обличчя відомих літераторів та стандартних на одне лице, — партійних керівників, які й цього разу прийшли вказати, якими шляхами має йти українська література.

Доповідь — відчит за проведену та виконану роботу організації перерахувала „досягнення та творчі успіхи" великого загону літераторів, одночасно відзначила деякі „недоробки" і невиконання завдань створити достойні величної епохи художні твори, які чекає вимогливий читач.

На минулих 7-му та 8-му з'їздах, по суті такою констатацією й обмежилися його учасники. Цього разу несподівано були заторкнуті давно болючі і щоразу невисловлювані питання, які стосуються майбутнього української літератури. Мовилося про небезпеки, які згромадилися над долею цілої культури України.

Чи не вперше заговорили про страшну річ: втрату читача.

Мова вже не про вимогливого" читача, який нібито не читає українських книжок через їх низьку якість, а пролунали розпачливі вигуки:

„Падають тиражі найкращих майстрів слова, пліснявіють у склепах твори класиків і твори сучасних письменників... Немає читачів. У шкільних бібліотеках українських книжок дуже мало... (З виступу Леоніда Новиченка).

„Видання української книжки кількісно на душу населення України не сягає навіть двох примірників" — додає Павло Загребельний.

„Нелегко знайти серед школярів старших клясів, які б по-справжньому усвідомили красу і велич того чи іншого твору українського письменника. Вони в школі не вивчають, а лише 'проходять' курс літератури", — свідчить Петро Ребро.

Мало не плаче Роман Федорів: „Хіба не будеш уболівати за свою літературу, коли, розмовляючи з старшеклясниками львівської школи, я дізнався, що окрім одного-єдиного твору нашого прославленого письменника вони не мають жадного поняття про інші його твори?"

Що ж трапилося? Чому, як сказав Іван Драч, — „авторитет сучасної української літератури знижується"? Може, це закономірний процес?

Пригадую, якось давно у неофіційній розмові в гурті харківських письменників я сказав, таке: — „Гаразд, погодимося з тезою про злиття двох націй та мов і приймемо як то кажуть, на озброєння запропоновані партією практичні заходи до здійснення цієї задачі. Через якийсь час ми всі добре відчуємо вплив цієї практики. Усім ясно, що злиття мов відбуватиметься шляхом підкорення однієї мови другій, — самі розумієте, якій. Російській. То навіщо дивуватися, що зникає читач української книжки, що падають тиражі майстрів українського слова? Адже невдовзі всі ми святкуватимемо історичну перемогу: перестане існувати українська література, зникнуть не тільки майстри українського слова. а взагалі відпаде потреба писати твори по-українськи, бо не буде читача для неї".

Мене затюкали. Застрашили, що говорю ворожим голосом.

А нині ці голоси ясно і недвозначно залунали на 9-му з'їзді письменників „Нема читача, втрачаємо його..." „Падають тиражі українських книжок..."

Повторюю, що ж таке трапилося? Яке нещастя звалилося на українську літературу? Де коріння цієї біди?

Чи не самі письменники сприяли появі згубної ситуації, самі допомагали розвиткові катастрофічного процесу пляномірного нищення української культури?

Володимир Яворівський натякнув:

„Втратили орієнтацію на правду і на мужність, ми породили культ догідливого приниження своїх талантів".

Не вистачало мужности сказати: „Писали те, що угодно було начальству". Погоджувалися з тим, що українська мова в українській республіці не є державною мовою, вона виключена скрізь, починаючи з дитячих садків, українською мовою не ведеться в установах ділове листування, не існує викладання цією мовою у вищих школах, не видається підручна технічна, наукова література, чути українську мову лише на селі та на з'їздах українських письменників.

Тепер дещо було про це сказано на цьому з'їзді.

На превелику біду, знову про ці надзвичайно важливі справи говорилося обережно, делікатно, з реверансами в бік „великої російської культури", часом у пишних деклямаційних формах:

„...глибоко шануючи мову Пушкіна і Толстого, чи можемо дозволити собі зневажливо ставитися до своєї мови, материнської?" І далі невідомо кого промовець благально хотів переконати, що як і кожна мова, наша, українська мова „годиться і до школи, і для студентської авдиторії, годиться як для будня, так і для свята... А між тим декотрим наша мова здається 'неперспективною', як оті вікові полтавські та інші села, що їх були спроби вигубити..." — Сказав це Олесь Гончар.

А ви тільки послухайте, що сповістив академік Новиченко:

„Ми високо цінуємо турботу партії про долю української мови. Я звертаю вашу увагу на те, що для шкіл України готуються переклади на російську мову твори української літератури".

Не журіться, мовляв, товариші письменники, пишіть! Не біда, що український читач забуде свою мову і перевчиться на російську, він читатиме ваші твори в російських перекладах!... Зворушлива турбота партії про українську мову.

Закінчення буде.

З України про Україну

РІДКІСНА КНИГА

Серед рідкісних видань Центральної наукової бібліотеки Академії Наук у Києві зберігається цікава своєю долею книга, випущена першодрукарем Іваном Федоровим, — Острозька Біблія 1581 року. Майже через сто років після виходу вона потрапила до іншого славнозвісного діяча книжкової справи, відомого гравера, у 1688 -1727 роках керівника Києво-Печерської друкарні Олександра Антонія Тарасевича. Про це можна дізнатися з його автографа, акуратно написаного латинською мовою: „Після смерти Антоній Тарасевич передає до числа книг Печерської бібліотеки".

ГОСТЯ З КИТАЮ

Географія творчих зв'язків львівських письменників з літераторами інших країн значно зросла з приїздом недавно до Львова письменниці з Китайської Народної Республіки Тань Де Лінь. Заступник директора Інституту совєтської літератури Пекінського педагогічного інституту, член Ради Всекитайського товариства з викладання зарубіжних літератур у вищих школах, письменниця, перекладачка Тань Де Лінь добре знає не тільки російську , але й клясичну українську літературу. Китайська письменниця розповіла своїм львівським колеґам про зацікавленість перекладачів-україністів творчістю клясиків української літератури Тараса Шевченка, Івана Франка, Маркіяна Шашкевича, Василя Стефаника, Михайла Коцюбинського, Панаса Мирного, Лесі Українки та інших. Гостя поділилася своїми враженнями від урочистостей на Україні з нагоди свята „В сім'ї вольній, новій", в яких вона брала участь у Києві та Черкасах. Своє захоплення Львовом, культурою і гостинністю львів'ян та добрі побажаня українському народові письменниця висловила на сторінках книги відгуків для почесних гостей.

ЛИНУТЬ ТИРОЛЬСЬКІ ПІСНІ

В Усть-Чорній — закарпатському селищі лісорубів — живуть і працюють люди 13 національностей. Тому на тутешніх вечорах та самодіяльних концертах можна почути не тільки українські, але й угорські, російські, молдавські, румунські, польські, німецькі пісні. І серед численних самодіяльних колективів з Усть-Чорної ось вже 15 років незмінним успіхом користується тріо тирольської пісні, мистецтво якого відзначається виконавською майстерністю і своєрідною манерою співу — щирою, задушевною. Артисти тріо — представники німецької національности. Це працівниця лікарні Єлизавета Шльосер, майстер лісофабрики Еріка Фіцай та архівар лісокомбінату Розалія Алексанич. В їх репертуарі понад 40 пісень. Особливо подобаються всім „Тирольські далі", „І знову цвітуть альпійські троянди", „Між горами". Про цей самодіяльний колектив із Закарпаття недавно розповіла своїм читачам газета „Ноєс Лєбен", яка виходить у Східній Німеччині.

СВЯТО МУЗЕЮ

Недавно минуло десять років від того часу, коли почав працювати Музей народної архітектури та побуту України. Розташований він під відкритим небом на 150-гектарній площі поблизу Києва. Це найбільший у республіці і один з найбільших у країні музеїв. В ньому близько 50,000 архітектурних експонатів ХУІІ - ХІХ століть з усіх областей України. Серед експонатів є зразки одягу, кераміка, скло, знаряддя праці, речі народного вжитку. У дні свят та у вихідні приходить сюди багато людей. Їх зустрічають фолкльорні ансамблі з різних куточків України, майстри народної творчості, гончарі, вишивальниці. І прямо тут, біля хаток під стріхами та біля колодязних журавлів, лунають народні пісні, відтворюються старовинні звичаї, народжуються вироби умільців.

327 ЛАВРЕАТІВ

У травні цього року минуло чверть століття з часу встановлення Державної премії України ім. Т. Шевченка. Перше присудження цієї високої нагороди відбулося в 1962 році. Її лавреатами стали Павло Тичина, Олесь Гончар і Платон Майборода. Згодом реґлямент премії розширено й на інші творчі ділянки, водночас збільшуючи їх кількість. Досі лавреатами Шевченківської премії вже стали 327 мистців.

ГАЙДАМАЦЬКА КРИНИЦЯ

Навіть чотирьом особам, взявшись за руки, важко обхопити стовбур дуба, що росте біля садиби Слюсарівського лісництва в Савранському районі Одеської области. Цьому патріярхові природи майже 600 років. За переказами, під його кроною спочивали козаки із загону Семена Палія. Савранський ліс — це пам'ятник природи, що охороняється законом. Усі дерева, вік яких обчислюється століттями, взято на особливий облік. Охороняються тут й інші історичні пам'ятки, наприклад, Гайдамацька криниця в Савранському лісі. Згідно з народними переказами, з цього джерела брала воду варта, яка охороняла кордони Київської Русі, а пізніше — учасники гайдамацького повстання.

Володимира Демус

ПРО МИСТЕЦЬКЕ СЛОВО

I.

Часом турбує і болить,
що волелюбна і складна
стоїть на місці людина,
зв'язана путами хвилин.

(„На людських озерах" В.Д.)

Багато вже писалося про слово, про його значення, міць, а то й функцію в українській літературі. Пишемо про вільне слово (свобода преси), закуте слово, 'Боже слово (На початку було слово), живе слово. У вільному світі слово служить вільній думці, стає дзеркалом душі його автора. У комуністичній системі слово стало засобом пропаганди, виховання суспільства, воно на вислугах уряду, а автор слова став невільником того ж таки слова. Така сама доля й мистецького слова в Україні сьогодні. Там кожне мистецтво, не лише письменницьке чи поетичне, але й музичне, танкове, малярське, фільмове, театральне та інше не діє для самого мистецтва. Тому так часто чуємо про втечу на Захід саме мистців, які у вільному світі хочуть віддати свої здібності мистецтву, а не служінню системи. Все це для нас не є нічим новим.

Пригляньмося тепер нашому мистецькому слову на еміграції. У вільному світі воно повинно бути вільне. Але чи дійсно таким воно є? Чи не попало воно під диктат зовсім іншої системи? В пресі, чи на імпрезах, чи на літературних вечорах заєдно чуємо виразне підкреслення вислову „завдання слова". Слово, кажуть критики письменникам та поетам, маючи очевидно на увазі мистецьке слово, — це зброя, воно має бути засобом боротьби, повинно сповняти виховне завдання, його функція — це вироблення національної свідомости, його місія — служити ідеї. Заєдно звеличаємо Тараса Шевченка, Лесю Українку, Івана Франка, підкреслюємо їх твори з високопатріотичною тематикою, цитуємо їх слова, забуваючи дуже часто про іншу їх творчість не меншої літературної вартости. Або інших авторів зовсім часом не наголошуємо, мабуть тому, що писали вони не на українську, а на загальнолюдську тему, хоча і цього хіба ніхто не заперечить — такі твори мають не меншу літературну вартість. Приходять на думку деякі твори Володимира Винниченка (наприклад „По той бік"), які глибиною психологічних переживань персонажів пригадують німецького письменника Германа Гессе. Не прийняли ми його в ряди наших письменників, мабуть, також тому, що не погоджуємося з його політичною програмою. Виробилась також чомусь і така опінія, що, тому, що ми не маємо держави ні державних мужів, письменники та поети повинні заступити їх місця. Переважає така критична оцінка, що, коли поет напише найбільш патріотичний вірш, а письменники — твір про Україну, він стає великим. Інакше він не займе чільного місця в українській літературі, бо його писання ані не повчає, ані не виховує. Іншими словами: слову підтято крила, відібрано свободу!

Така тенденція в українській літературі не нова. На це скаржились не менше й інші критики. Наведу приклад Марка Царинника, який у вступному слові „Повернення Орфея" до збірки Василя Стуса п.н. „Свіча в свічаді" цю традицію у поезії називає народництвом. Він цитує Миколу Холодного, який писав: „...народ був поету дверима, дверима був народу поет". „Такі 'гостро соціяльні поезії', за висловом 'Українського Вісника' — це фактично римовані статті", — каже М. Царинник. (Це подібне до думки польського критика Яна Цехановського у статті „Bić sie czy nie bić" („Культура" — Париж), в якій автор, даючи історичний огляд Польщі XIX ст. після її розборів, твердить: „Ми стали, як твердий старий Бісмарк політиками в поезії, а поетами в політиці"). Сам М. Царинник так про це думає: „Історичні умови, в яких творилася українська поезія, призвели до того, що вона часто брала на себе — або їй були накинені — функції, які в інших національних літературах належали журналістиці й публіцистиці". Іван Кошелівець у коментарі до збірки Василя Симоненка „Берег чекань" твердить: „Наша нова поезія (від Шевченка починаючи) либонь аж досі відзначається самообмеженням, вбачаючи єдине й найпочесніше собі завдання в 'служінні' — народові, боротьбі проти соціяльного і національного гніту, національно-державному самовизначенню і т.д., що все разом у політичній термінології останніх десятиліть знайшло свій вираз у абстрактно-догматичному — 'служити правді' Таке

Обмеження в безнастанному триванні збіднювало поезію, звужувало її, врешті довело до неправильного розуміння самої її суті, як додаткового тлумача суспільно-політичних ідей". Знову ж Данило Гусар-Струк про це явище в українській літературі каже так: „На жаль, народницьке поняття літератури як навчального чи пак просвітнього чинника вкоренилося до такої міри, що внеможливлювало читання художнього твору без ототожнювання слів персонажів із словами автора, без сприймання написаного як повчального для народу". („Винниченкова моральна ляборатορія", „Сучасність", ч. 7-8, 1980 р.). А Іван Лисяк-Рудницький, порівнюючи Винниченка з Донцовом, твердить коротко: „...вони в своїй діяльності щільно пов'язують політику з літературою. ... Таке змішання політичних й літературних сфер притаманне російському руспільно-культурному процесі 19-20 ст., тоді коли в західньому світі ці сфери розмежовані й одна від другої досить далеко". („Суспільно-політичний світогляд В. Винниченка", „Сучасність", ч. 9, 1980 р.).

Ця думка, однак, може підпадати сумнівам. Не знаю, чи стан літератури західнього світу аж такий світлий. Критик „Енциклопедії Британіка" виразно скаржиться на Комісію шведської академії нагород Нобеля, мовляв, в 60-их роках вона тенденційно підбирала письменників, як Сартр, Агнон, Сахс та Астиріяс „за їх політичну настанову... замість, щоб визнати літературних гігантів" (Encyclopedia Britanica, Book of the Year 1968, p. 138). Агнон, а згодом Башевіц-Сінгер, теж лавреат нагороди Нобеля у своїх творах переважно описувати фрагменти з життя свого жидівського народу.

Закінчення буде.

КАТЕР БЕРЕГОВОЇ охорони побачив у 50 милях від берегів Фльориди плавучу споруду, на якій перебували два кубинські втікачі. Вісім днів тому Люїз Доран і Хорхе Гонзалєз залишили „острів свободи" і відплили на плотику з дошок і рятувальних кругів у вільну Америку. На другий день плавання у втікачів закінчилися вода і продукти. Коли залога американського катера побачила двох кубинців, вони майже не рухалися. Їх доставили в один із шпиталів Маямі.

Український фестиваль „Вінок"

Коло п'яти тисяч осіб, старших і молодших, із різних частин південно-східнього Онтаріо та поблизьких міст Америки взяли участь у двох днях, 2-го і 3-го серпня ц.р. в третьому з черги вже Українському Фестивалі „Вінок" у містечку Бімсвілл в Онтаріо. Місцевість Бімсвілл з великою площею, пристосованою до великих імпрез, з відповідною великою сценою, будинками-павільйонами і площею для паркування, дуже надається для таких вселюдних імпрез, а тим більше, що положена вона в центрі південно-східньої Канади, Онтаріо, між Торонтом та Ніягара Фаллс близько до кордону з Америкою.

Таким чином, до популярних вже в західній Канаді фестивалів в Даффині, Саскатуні і Веґривіллі „Українська Канада" збільшилася ще одним в східній Канаді, який за короткий час свого існування щораз то більше набирає розмаху і популярности. Правда, у цій частині Канади щороку відбуваються різні подібні фестивалі як „День української спадщини" Провінційної Ради КУК, зустрічі-здвиги українців Канади і Америки ОУВФ, Фестиваль українського живого слова, пісні й танків Шкільної Провінційної Ради КУК, Український День КУК, церковні, молодіжні й інші.

І тому дехто уважав, що всього досить. Однак, це не так. Український фестиваль „Вінок", що постав з ініціятиви провідних громадян Онтаріо та покликав до життя Раду Директорів, що складається у великій мірі з молодих людей, не мав на думці з будь-ким конкурувати, а заповнити певну порожнечу. До української громади треба було у якийсь спосіб привернути всіх тих, що вже народились в Канаді чи Америці, з третього і четвертого покоління, які часто з різних причин не брали участи в усіх інших українських фестивалях чи імпрезах.

Що задум ініціяторів був правильний, показав це вже 3-ій з черги фестиваль. Тисячі осіб, включно з дітьми на протязі двох днів побували на свіжому повітрі, вислухали спільний Молебень, який відслужили о.о. М. Татарин від української католицької і Г. Планіда від української православної церков, побували на трьох великих концертах з багатою і на мистецькому рівні програмі, відвідали ряд виставок українського мистецтва — вишивки, різьби, кераміки, писанок, образів окремих мистців, кіоски продажу українських книжок, платівок, деякі зацікавилися способом писання писанок, що провадили Н. Конит і М. Бобко. А що вже говорити про українську кулінарію, у якій домінував свіженький, таки на площі печений хліб відомої української пекарні „Будучність" в Торонто. Не бракувало там наших вареників, ковбасок, голубців і всього іншого. Було багато розривок і для дітей. Малі і великі коні були цілий час у бігу, а на них радісно гомоніли діти, ну а деколи і старші. Всього не опишеш. А може і не треба, бо конечно на четвертий Фестиваль „Вінок" треба прийти і самому побачити. Він напевно буде ще кращий ніж цьогорічний.

Треба було бачити рух і задоволення у великій мірі тих, що вже часто української мови або не знають, або дуже мало, як вони захоплювались українськими танками, піснями, як апльодували окремим виступам, як слухали і купували українські платівки та повторяли „Ай ем вері правд", „Ай ем юкренієн ту"... Цими простими словами, але напевно щирим серцем вони віднаходили на Бімсвиллській площі на українському фестивалю своє українське „Я". Вони зустрічали своїх приятелів, знайомих, відсвіжували давні і нав'язували нові знайомства, кріпились духом в гордості своїх національних, може вже дещо заниклих почуваннях, коли побачили, що вони не самі, що такі великі маси українців живуть і співдіють на терені їхнього поселення. З такими почуваннями вони повертались домів та напевно вже думали не пропустити і наступного фестивалю, а може вступити до української організації, чи післати своїх дітей до Української школи. Може...

Описати окремі виступи-концерти і всю активність двох днів та виступи окремих ансамблів, танцювальних і хорових, музичні виступи, гумористичні виступи, окремі сольові і дуетові точки, — а були вони направду на високому мистецькому рівні — немає можливости, щоб охопити в одній газетній статті. У виданій з цього приводу програмі подано привіти визначних державних діячів, прем'єр-міністра Канади Р. Малруні, прем'єра Онтаріо Д. Пітерсона, федерального посла Л. Мунро, міністра Онтаріо Дж. Бредлі, посла П. Партінґтона, посла Ш. Мартін, включно з мейором цієї округи Р. Конклі. Є там привіт голови Провінційної Ради КУК д-ра П. Глібовича і голови Ради Директорів фестивалю С. Сокача та окремі привіти від різних торговельних підприємств, організацій та осіб. Господарями фестивалю були пані і п. Іван Федені. Знаменитим конферанс'є була гарна і мила Марічка Глібович, а до танців заохочувала фестивальна оркестра „Веселка" з Монтреалю. Був і парадний похід козаків на конях, були спортові змагання, був ярмарок з медом й іншими різними „Божими дарами", словом, було все. Настрій був чудовий навіть тоді, як кілька разів зливний дощ заганяв велику і чисельну публіку під дахи будинків, або до їхніх авт, що тисячкою заповнили велику площу.

Голова Ради директорів Сергій Сокач у своєму привіті, чи вірніше заклику написав:... „Цього року більше урізноманітнили ми програму фестивалю „Вінок" виступами кращих мистецьких сил і молодих талантів. Деякі з них виступають вперше в Канаді. В конкурсах народних танків та рідношкільної молоді у способах „молодого пера", пензля й кераміки, темою яких є „вінок" українська молодь, як і годиться в „Році Молоді" у безбольних змаганнях бере участь у 8 дружинах з Америки й Канади".

І дійсно українська молодь, окремі школи, і окремі діти здобули цілий ряд відзначень, яких представила на сцені конферансьє М. Глібович. Радісним було й те, що молоді на фестивалю було дуже багато. Правда, на фестиваль приходять й інші наші співжителі, які захоплюються українською культурою, піснею, танками, вишивкою, писанками, а при тому смакують і українські страви.

Був вже вечір, рясний дощ змочив землю. Час було від'їжджати додому, але треба було побачити, як молоді під звуки пісень та оркестри радісно закінчували програму.

На протязі двох днів лопотіли на вітрі українські прапори, неслась українська пісня на околицю. Якщо тільки фестиваль зрушив може дещо заниклі національні почування хоч би кількадесятьох молодих українських сердець, і вони відчули „зов української крови", то ідея ініціяторів українського фестивалю „Вінок" вповні оправдана та заслуговує на повну підтримку нашої спільноти.

В склад Ради Директорів третього фестивалю „Вінок" ввійшли: Сергій Сокач, голова; д-р Петро Глібович, Микола Метулинський, Прокіп Наумчук, Оксана Метулинська, Михася Бабій, Франя Скрипка, Славко Скрипка, Орися Бурак, Богдан Стангрет, Леся Метулинська, Василь Буртняк, Ганя Бабій, Джек Борис, Лука Чарковський — члени.

Василь Дідюк

Головна Булава Уладу Пластунів Сеніорів

повідомляє, що

XIII ВЕЛИКА РАДА

відбудеться

у суботу, 18-го жовтня 1986 р. в Ню йорку, Н. Й. у великій залі Пластового Дому

при 144 Другій Авеню

- Святочне відкриття Великої Ради о год. 10-ій ранку
- Реєстрація учасників розпічнеться о год. 9-ій.
- Оплата для учасників XIII Велика Рада — 15.00 дол., в якій включається відзначку, перекуску і спільну вечерю.
- Учасників Великої Ради обов'язує пластовий однострій.

В Польщі....

(Закінчення зі стор. 1)

тичної культури була така велика, що не появився на Русі партнер, який міг би взяти тягар відповідальности за проведення такого політичного подружжя" (то бто створення третього — русько-українського — члена Речі-посполитої Двох Народів). Рецензент цитує Ф. Сисина: „Після Берестечка і Переяслава мови вже навіть не могло бути про фактичну унію народів на зразок Люблинської унії".

Тут текст рецензії розірваний через викреслення чогось у супроводі покликання на закон про цензуру (католицька преса — це єдина преса в Польщі і совєтському бльоці, яка явно вказує ці цензурні втручання). Характеристично, що цензор зареагував нервово, як тільки мова зайшла про Переяслав. Друге втручання цензури знаходиться наприкінці рецензії в менш виразному контексті.

У висновку рецензент ставить книжку Ф. Сисина поруч історії Польщі англійця Нормана Дейвиса, яка здобула загально схвальні оцінки в світі.

Мареничі...

(Закінчення зі стор. 1)

Очевидно, автор рецензії мусів віддати данину „старшому братові", коли проводить паралелю української пісні „В кінці греблі шумлять верби", з російською „Розлукою" і російську „Как у наших у ворот" з відомою піснею „Від Києва до Лубень", що, нібито, „свідчить про спорідненість російської та української музичних культур".

Для того, щоб Мареничі, як то кажуть, не відставали від території СССР, їм дали охоронця. „Віднедавна Мареничам акомпанує Олег Сиваков".

У ЧЕТВЕРТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього Чоловіка, Тата, Дідуня, Брата, Зятя і Шваґра

бл. п. МАКСИМА МАКАРЧУКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

у неділю, 5-го жовтня 1986 р., о год. 10-ій ранку, з катедрі св. Володимира в Ню Йорку при 160 West 82nd St.

Про молитви за упокій його душі просять:

дружина — ПАВЛЯ
доня — ЛЕСЯ
сини — МАКСИМ і ЮРІЙ з родинами

У пам'ять Покійного складаємо $50.00 на катедру св. Володимира в Ню Йорку.

Ділимося сумною вісткою, що дня 12-го вересня 1986 р. відійшов у Вічність, заосмотрений Найсвятішими Тайнами на 81-му році трудолюбивого життя та на 53-му році священства

о. митрат шамбелян

ДМИТРО ҐРЕСЬКО

довголітний парох церкви св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, декан Пітсбурґський і Клівлендський, член Шкільної Ради і Трибуналу, почесний Радник Консисторії і будівничий церковного життя великого Клівленду.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в днях 14-го і 15-го вересня ц. р. в українській католицькій церкві Богоявлення Господнього в Ст. Петерсбурґу, Флорида, а відтак тіло перевезено до Парми-Клівленд, Огайо, і там в днях 16-го і 17-го вересня відбулися священичі похорони з участю Владики Роберта Москаля, численного духовенства і мирян в церкві св. Андрея і на цвинтарі св. Петра і Павла.

За участь в похоронах і за жертви на Служби Божі щире Спасибіг.

РОДИНА І ПРИЯТЕЛІ

Куди їздили сеньйори літньою порою?

Склалося так, що обі заплянувані прогульки слідували одна за одною в двох днях, 14-го й 15-го червня ц.р. Перша була на український фестиваль в Гарден Стейт Артс Центр у Голмделі, Н. Дж., друга на посвячення будинку для песіонерів і на фестиваль в пошану батьків на Союзівці. Тяжко було відбути ці дві більші прогульки на протязі двох днів. Але сеньйори знайшли вихід з цієї ситуації: одна частина їх поїхала до Голмделу, друга — на Союзівку.

Про український фестиваль у Голмделі докладно звітувала „Свобода", скажу тільки, що наші філядельфійські сеньйори повернулися захоплені й вдоволені.

В автобусі, що їхав на Союзівку, голова Товариства Сеньйорів проф. В. Винницький подав коротко історію Українського Народного Союзу, І. Райнер вітала всіх батьків з Днем Батька. На Союзівці сеньйори взяли участь у посвяченні новозбудованого дому для пенсіонерів, яке довершили священики обох віровизнань, о. шамб. П. Федорчук і о. І. Куліш. Після обіду відбулася велика тригодинна фестиваль на програма, докладний опис якої зі знімками був поміщений в „Свободі", тому лише коротко: програму знаменито провадив довголітній головний орагнізатор, член Головного Екзекутивного Комітету, тепер головний крайовий організатор УНС Степан Гавриш. В пам'яті залишилася глибоко продумана промова головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, який назвав УНСоюз Заморською Твердинею, що ширить правду про Україну. Закликав всіх уживати рідну українську мову, бо це зброя проти ворога, який нас заперечує й обкрадає нашу історію .

Глядачів втішали кількакратними виступами танковий ансамбль „Зоря" з Ню Бриттен, ансамбль бандуристів „Гомін" з Нюарку, талановита співачка з Ню Йорку сопрано Лариса Магун-Гурин і дотепний С. Гавриш. Всім виконавцям програми, всім союзовцям, та гостям дякувала за участь у святкуваннях Маріянна Сакалош, координатор братської діяльности УНС, яка цей концерт підготувала. Обидва дні, 14 і 15 червня, які стягнули численну публіку українську і чужинецьку, з близьких і далеких стейтів до Голмделу та на Союзівку, були виявом високої української культури, яка живе й розвивається.

6-го серпня сеньйори вибралися на дводенну прогульку до Гантеру, щоб налюбуватися горами й відвідати українські осередки. В автобусі був відчитаний цікавий нарис про Гантер авторки „Марічки". У Гантері ми примістилися на нічліг в трьох мотелях: в „Ксені" (власниця Ольга Кобзар), в „Карпатії" (власниця Климентина „Шевчук), і в „Лексінґтоні (власник Олекса Шумило). Харчувалися в „Ксені". Цей мотель цікавий тим, що має постійну ґалерію образів наших мистців-малярів, найбільше Е. Козака і синів Ю. і Я. Козаків, а також кераміку Слави Ґеруляк. Ми також могли набути там деякі цікаві книжки, журнали, газети, дрібні різьблені речі й дуже добрий гантерський мед.

Недалеко від „Ксені", через дорогу, стоїть високо положена церква св. Івана Хрестителя, що очаровує своєю красою. В гуцульському стилі, вся різьблена в дереві, клеєна, без уживання цвяхів. Така сама й дзвіниця біля неї. Церкву проєктував інж. архітект І. Жуковський, різьбив мистець М. Черешньовський, а будував будівничий Костів. Недалеко церкви знаходиться „Ґражда", також гуцульська, яка має ґалерію образів і крамницю, а в ній книжки, газети, вишивки, кераміку, різьбу й інше. Ґалерія образів пишається творами таких мистців як М. Мороз, Л. Морозова, Е. Козак, Ю. Козак, Я. Козак, С. Лада, Я. Гніздовський, Л. Гуцалюк, М. Гарасовська, Я. Вижницький, Я. Плав'юк та інші. В залі з образами стоїть концертовий фортепіян, випозичений на сезон імпрез. Площа під церкву й Ґражду — це дар д-ра Івана Макаревича, який був душею побудови церкви св. Івана Хрестителя й заснования при ній української парафії. Напроти церкви є приходство. До нас вийшов парох о. Іван Мак, який показав церкву всередині — правдиве чудо людських рук. Красу різьби доповняє прегарний іконостас, роботи маляра Гніздовського. У церкві книга з численними підписами від відувачів, які лишають там свій дотик любови, подиву й захоплення.

Тому що день 6-го серпня — це свято Преображення Господнього, а було вже пізно по полудні, о. І. Мак запропонував відправити для нас Службу Божу наступного дня рано. Його співслужителем був капелян сеньйорів, о. митр. Зенон Злочовський. Правдивою несподіванкою була мила зустріч нашої групи з президентом Української Народної Республіки в екзилі, д-ром Миколою Лівицьким і його дружиною біля церкви по Службі Божій. Службу Божу й цю пам'яткову зустріч фільмував Мирон Харина. Цей фільм, оформлений ще з іншими фільмами з нашого життя, будемо мати нагоду оглянути на ширших сходинах сеньйорів в майбутньому.

Повертаючись до Філядельфії, ми заїхали на Союзівку, де був для нас приготований обід. Були між нами особи, які ще ніколи не були на Союзівці, вони тільки чули про неї, але не уявляли собі її такою гарною. Доми для гостей, новий дім для емеритів, „Веселка" із залею для імпрез, купальні басейни для дітей і старших, спортові грища, до того чудові гірські краєвиди — все це захоплювало їх. Шкода, що час був короткий і треба було повертатися додому.

Та все ж таки, частину того, що побачили й пережили сеньйори в цих двох днях, везли із собою до Філядельфії. Везли у формі спогадів, яких ніколи не забувається.

Ірина Райнер

Св. п. В. Романовському

Коли ми пробуємо аналізувати людину, яка відійшла з цього світу, то образ цієї людини дуже чітко стає перед нами і ми хоч знали покійного напротязі багатьох років, робимо нові відкриття.

Володимир Романовський був завжди особливий. З ним ми познайомилися років 15-ть тому, коли ген. Петро Самутин привіз його зі собою на нашу дачу, що над затокою, на рибу. Мій покійний чоловік, як і гості, був пристрасний рибалка. З першої зустрічі Володимир став для нас близький і рідний. Після цього першого знайомства він, коли приходив рибацький сезон, телефонував і сповіщав: „іду на ви — я і маршалок", так він титулував покійного генерала. Часом з ними приїздили їхні милі дружини. Звичайно Володя, так ми його кликали , являвся з власного кулірного виробу „помазанкою", „шперкою" та іншим добром.

Цілий день ми ловили з човна рибу, а ввечорі, поправши човна і почистивши рибу, вечеряли. Розмови тягнулися до пізної ночі. Всі три рибалки колись були вояками, тож згадували минуле, аналізували сучасне і заглядали в майбунтє. Володя багато і цікаво оповідав. Шкода, що ті розмови не були записані на стрічку, хоч він нераз про це говорив, навіть привіз був записувач.

Хто ж був і чим жив Володимир Романовський? Був він сином Буковини. Народився 22-го червня 1916 року в родині вчителя. Після закінчення гімназії, почав студіювати право у Чернівцях, а закінчив степенем маґістра у Букарешті, в Румунії. Працювати правником не довелося.

Належав він до Організації Українських Націоналістів (м) і з цієї позиції був у Похідних Групах на Великій Україні. З труднощами й не без пригод пережив лихоліття Другої світової війни. У 1949 році подружжя Романовських прибуло до ЗСА і поселилося у Балтиморі, Мд. Працював у відомій забезпеченевій компанії „Ню Йорк Лайф", як її представник, аж до пенсії. Будучи добре обізнаним із того роду бизнесом, часто служив своїм землякам , як і чужим, добрими порадами. Уже на самому початку він активно включається у життя громади. У 1955 році засновував відділ Української Федеральної Кооперативи „Самопоміч" у Балтиморі та став першим її головою, а пізніше — почесним. Володимир Романовський був справжнім соборником, а особливо любив він свою Буковину. Коли буковинці створили Центральне Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА, став заступником його голови та головою Видавичої Комісії УСТ „Довбуш — Чернівці" та членом кураторії фонду „Буковина". Свого часу очолив відділ УККА в Балтиморі, був скарбником Центральної Управи ОДВУ, членом УАКРади, Українського Народного Союзу та т-ва „Самопоміч" у Балтиморі , а на приватній оселі „квартирмайстром", господарем і душею.

На кожному становищі він проявляв ініціятиву і сумлінно виконував узяті на себе зобов'язання. Був жертвенний і завжди підтримував усі добрі національні почини.

Та найбільш характеристичною його рисою було робити добро людям до кінця його життя — 1 вересня 1986 року. Володя все знав: як оформити виклик родичам, які хотіли відвідати тут своїх близьких, як зробити заповіт чи оформити когось для Соціяльного Забезпечення і всім, хто до нього звертався, допомагав. Навіть клієнти ставали його приятелям і доручали йому бути виконавцем їхніх заповітів та „виливали душу" перед ним. Він любив чесних і добрих людей, мав багато приятелів і кожен з них цінив його дружбу. Понад усе любив молодь.

Як зворушливо було бачити на похороні кілька десятків його молодих друзів! А д-р Слава Зелінська-Джонсон прилетіла аж із Чикаго. Ця молодь у день похорону Володі не пішла до праці, ані не післала своїх дітей до школи, а прийшла відпровадити у вічну дорогу свого вірного і доброго приятеля. Вони ділилися спогадами про нього, казали, що „вуйко Влодко набирав нас, малих, повне авто і віз у гори та вчив, як їздити на лещатах". Такі лещатарські „походи", як він називав, відбувалися щороку, аж до минулої зими — останнього сезону в його житті. Як висловилися інж. Олег Булавка: „Він вчив нас не тільки їздити на лещатах, він вчив нас, як жити".

Багато організацій і друзів його прощали. Похорон був елеґантний, якщо можна про похорон так висловитися, як і Володя був за його життя.

Після панахиди, яку відправив православний священик о. прот. П. Будний, друзі-католики попросили о. Маркевича, католицького священика, щоб і він відслужив панахиду. На одній і другій було повно людей — було врочисто.

Поховали хорошу людину. Український Національний Цвинтар у Вашінґтоні прийняв його тіло, а душа вітає то над водою, то над його рідними Чернівцями.

Бронислава Скорупська

Польські...

(Закінчення зі стор. 2)

мовою, невідхильною в умовах „людової" Польщі. Ось один зразок: „...Автор (Прус) належить до тих дослідників найновішої історії України, який дістав доступ до совєтських архівів, що належить до вийнятків. Але не знаємо, які саме архівні твори він переглянув. Тільки в деяких випадках можна зорієнтуватися, про який документ мова, бо дописки обмежуються до принципу подавати тільки сиґнатуру, числа документу і сторінки. Таке засекречення („код") документів породжує багато знаків запиту, які залишаються без відповіді. Торжецький закидає Прусові незнання листування Кир Андрея з західніми достойниками і таврує його за те, що Прус назвав у своїй книжці совєтські твори про Митрополита „викривальними", „демаскаторськими". Признає Торжецький, що Прус старається робити враження „об'єктивного", бож не закидав Кир Андреєві „сприяння вбивствам і теророві", — але закидає Прусові, що той взагалі незнайомий з історією українського національного відродження та історією української державницької думки. Закидає Прусові незнання місії, яку поставив собі Кир Андрей — поєднання Церков. Пригадує, що Митрополит перебував у роках 1921-23 за кордоном, а коли в 1923 році повернулись з еміграції чільні українські діячі, то він, Митрополит „служив порадою, помагав, інтервеніював, але не керував (українським громадсько-політичним життям) ані явно ані скрито. Спростовує різні фальшиві дані у книжці Пруса про українських єпископів та громадсько-політичних діячів, що вказує, що Прус не знає української дійсности, а судить її за совєтськими фальшивками і власною фантазією. Торжецький називає ті різні промахи Пруса делікатно „непорозумінням". Наприклад, спростовує, що брат і братова Митрополита згинули у 1939 році, отож не з рук УПА. Закидає Прусові незнання історії УПА та її переговорів з АКА (Польська Армія Крайова). Закінчує свою рецензію Торжецький делікатним ствердженням, що книжка Пруса є „замало об'єктивна..."

Рецензії двох польських поважних учених в обороні правди про Слугу Божого Кир Андрея є вартісним причинком до процесу польського ревізіонізму у підході до проблеми України й українців. В Америці є вже цілий гурт польських професорів такого ревізіоністичного напрямку (покійний Галецький, сучасні — Вандич, Камінський, Дзєвановський й інші), польська підпільно-опозиційна преса живо цікавиться проблемою спільного польсько-українсько-білорусько-литовського фронту. Це добрий знак, дармащо покищо лише знак.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИКОЛА ҐЛОВІЧ, член УНС Відд. 291-го ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо, помер 5-го травня 1986 року на 69-му році життя. Нар. 12-го грудня 1916 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Софію. Похорон відбувся 31-го травня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Напора, секр.

КАТЕРИНА ВОЙТОН, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Запорозька Січ" у Форд Ситі, Па., померла 17-го червня 1986 року на 70-му році життя. Нар. 10-го червня 1916 року. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку синів: Генрі, Роналда, Фредрика і Луіса. Похорон відбувся 21-го червня 1986 року на цвинтарі св. Франса оф Паола у Форд Ситі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Турко, секр.

РІЧАРД Михайло ПРОКОП, член УНС Відд. 420-го, помер 6-го червня 1986 року на 53-му році життя. Нар 20-го листопада 1932 року в Белфілді, Норт Дакота. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку дружину Френсис, синів Ричарда, Роналда, Роберта; доньок Сузан, Шейні, Синди і Стейсі. Похорон відбувся 10-го червня 1986 року на цвинтарі св. Марії в Кастер, Монтана.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ПЕТРУХ, член УНС Відд. 432-го ім. Т. Шевченка в Торонто, Онт., померла 18-го травня 1986 року на 81-му році життя. Нар. 1905 року. Членом УНС стала стала 1966 року. Залишила у смутку сестер Анелю Бук, Стеллу Войтко і брата Степана Войтка. Похорон відбувся на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпегу, Ман.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ДОБОШ, член УНС Відд. 414-го ім. Президента Волошина в Ню Гейвені, Конн., помер 23-го червня 1986 року на 72 -му році життя. Нар. 18-го травня 1914 року. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Генрі і доньку Гелен. Похорон відбувся 26-го червня 1986 року на цвинтарі св. Лаврентія у Вест Гейвені, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Телюк, секр.

ІВАН ОНИЩАК, член УНС Відд. 194-го в Ню Йорку, Н.Й., помер 10-го червня 1986 року на 71-му році життя. Нар. 5-го вересня 1914 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся 14-го червня 1986 року на цвинтарі Квін оф Гевен у Меса, Арізона.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ЮЩИШИН-ЗУБ, член УНС Відд. 216-го у Філядельфії, Па., померла 5-го травня 1986 року на 69-му році життя. Нар. 1917 року в Тисьмениці, Зах. Україна. Членом УНС стла 1965 року. Залишила у смутку дочку Анну і сина Мирослава. Похорон відбувся 12-го травня 1986 року на цвинтарі св. Марії в Абінґтоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЙОСИП СКОЧИПЕЦЬ, член УНС Відд. 176-го ім. Тараса Шевченка в Чикаго, Ілл., помер 3-го червня 1986 року на 95-му році життя. Нар. 1890 року в Україні. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку синів Мирослава і Еміля з родинами; доньок Ольгу і Розалію з родинами, 12 внуків і 4-ох правнуків. Похорон відбувся 6-го червня 1986 року на цвинтарі Мт. Говп в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Остап, секр.

ЕВА М. КОВАЛЬ, член УНС Відд. 56-го ім. св. Івана Хрестителя у Вілінгу, Вест Вірджінія, померла 13-го червня 1986 року на 92-му році життя. Нар. 18-го березня 1892 року. Залишила у смутку доньку з родиною. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Калварі у Вілінгу, Вест Вірджінія.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Когут, секр.

ФЛОРЕНС НАЙДА, член УНС Відд. 130-го ім. св. Володимира в Джерзі Сити, Н.Дж., померла 16-го травня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 28-го серпня 1909 року в Польщі. Членом УНС стала 1943 року. Залишила у смутку синів Дейвида і Вілліяма. Похорон відбувся 20-го травня 1986 року на цвинтарі Лонг Айленд Нешенел у Фармінґдейлі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Ю. Юрків, секр.

КАТЕРИНА ЯМЕС (Лоняк), член УНС Відд. 167-го ім. св. Миколая в Толідо, Огайо, померла 5-го травня 1986 року на 78-му році життя. Нар. 1907 року в Ню Йорку. Членом УНС стала 1936 року. Залишила у смутку сина Данила з дружиною і родиною. Похорон відбувся 9-го травня 1986 року на цвинтарі св. Йосифа в Ірі, Мишиґен.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Вельґан, секр.

ТОМА ЧЕХ, член УНС Відд. 271-го ім. І. Франка в Елмайрі, Н.Й., помер 8-го червня 1986 року на 91-му році життя. Нар. 1895 року в Загутині, Сянок, Галичина. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину, сина, 3 доньки, 15 внуків і 16 правнуків. Похорон відбувся 10-го червня 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Горсетс, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Чопко, секр.

АНДРІЙ ҐРОТ, член УНС Відд. 277-го ім. св. Івана в Гартфорді, Конн., помер 31-го травня 1986 року на 67-му році життя. Нар. 20-го листопада 1918 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, 5 сестер і двоє внуків. Похорон відбувся 3-го червня 1986 року на цвинтарі Ро Гилл.

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Кравець, секр.